

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง กำหนดลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติของเครื่องอุปกรณ์
สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารอาจมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการได้ แต่ต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติในการใช้งานตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด ดังนั้น เพื่อให้เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการมีความเหมาะสมและความปลอดภัยในการใช้งาน อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ ทวิ (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อธิบดีกรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติของเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

- (๑) “รถคนพิการ” (Wheelchair) หมายความว่า รถสำหรับคนพิการใช้ในการเคลื่อนที่
- (๒) “ประตูรถ” หมายความว่า ประตูทางขึ้นลงสำหรับรถคนพิการ คนพิการ หรือผู้โดยสาร
- (๓) “เครื่องยก” (Lift) หมายความว่า อุปกรณ์ที่มีแป้นยก (Platform) เป็นส่วนประกอบ และมีระบบควบคุมให้แป้นยกขึ้นหรือลง เพื่อให้รถคนพิการ คนพิการ หรือผู้โดยสาร สามารถเคลื่อนที่ระหว่างห้องโดยสารและพื้นถนนหรือทางเท้าได้โดยสะดวกและปลอดภัย
- (๔) “ทางลาด” (Ramp) หมายความว่า อุปกรณ์สำหรับเชื่อมต่อช่องว่างระหว่างพื้นห้องโดยสารกับพื้นถนนหรือทางเท้า เพื่อให้รถคนพิการสามารถเคลื่อนที่ระหว่างห้องโดยสารและพื้นถนนหรือทางเท้าได้โดยสะดวกและปลอดภัย

(๕) “อุปกรณ์ยึดตรึงรถคนพิการ” (Wheelchair restraint system) หมายความว่า อุปกรณ์สำหรับยึดตรึงรถคนพิการให้ติดอยู่ในพื้นที่จอดรถคนพิการอย่างมั่นคงและปลอดภัย

ข้อ ๒ เครื่องอุปกรณ์ที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ได้แก่ ที่นั่งสำรองสำหรับคนพิการ กรังสัญญาณหยุดรถ ข้อมูลแสดงเส้นทางการเดินรถและจุดจอดรถ ประตูรถ เครื่องยก ทางลาด และพื้นที่จอดรถคนพิการ

ข้อ ๓ ที่นั่งสำรองสำหรับคนพิการต้องอยู่ในบริเวณที่ใกล้กับประตูรถ และมีข้อความระบุว่า “ที่นั่งสำรองคนพิการ” ที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อ ๔ กรังสัญญาณหยุดรถต้องอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกับที่นั่งสำรองสำหรับคนพิการ และต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสารไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกินกว่า ๑.๒๐ เมตร โดยบริเวณที่กีดกรังสัญญาณต้องมีผิวสัมผัสที่แสดงว่าเป็นจุดกีดกรังสัญญาณ และเมื่อกีดกรังสัญญาณต้องมีเสียงหรือสัญญาณไฟกระพริบแสดงบริเวณที่นั่งผู้ขับรถ

ข้อ ๕ ข้อมูลแสดงเส้นทางการเดินรถและจุดจอดรถต้องติดอยู่ในบริเวณที่ผู้โดยสารภายในรถสามารถมองเห็นได้โดยง่าย

ข้อ ๖ ประตูรถต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร และต้องมีแสงส่องสว่างเพียงพอสำหรับการใช้งานในเวลากลางคืน

(๒) ติดตั้งเครื่องยกหรือทางลาดที่มีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อ ๗ หรือข้อ ๘

ข้อ ๗ เครื่องยกต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีแป้นยกที่มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและรถคนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน

(๒) ระบบจะทำงานต่อเมื่อรถจอดหยุดนิ่ง โดยผู้ขับรถเป็นผู้ควบคุมการทำงาน

(๓) มีอุปกรณ์ป้องกันมิให้รถคนพิการเคลื่อนที่ในขณะที่เครื่องยกกำลังทำงาน โดยต้องทำการยึดรถคนพิการไว้ก่อนที่แป้นยกจะทำงาน

(๔) มีสัญญาณเสียงหรือสัญญาณไฟกระพริบแสดงในขณะที่ระบบกำลังทำงาน

ข้อ ๘ ทางลาดต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร โดยเมื่อวางเทียบกับทางเท้าต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า ๑ ต่อ ๘ ในแนวตั้งต่อแนวราบ และกรณีที่วางเทียบกับระดับพื้นดินต้องมีความลาดชันไม่เกินกว่า ๑ ต่อ ๓ ในแนวตั้งต่อแนวราบ โดยต้องรับน้ำหนักคนพิการและรถคนพิการได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยเมื่อใช้งาน กรณีที่มีความยาวมากกว่า ๑.๒๐ เมตร ต้องมีอุปกรณ์ป้องกันมิให้รถคนพิการตกจากทางลาดด้วย

(๒) ระบบจะทำงานต่อเมื่อรถจอดหยุดนิ่ง

(๓) มีอุปกรณ์ป้องกันมิให้รถคนพิการตกจากทางลาด โดยขอบมุมของทางลาดต้องไม่มีส่วนแหลมคม

(๔) ในกรณีที่แบบถอดได้ ต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยในการใช้งาน และต้องจัดเก็บในที่ที่เหมาะสม

ข้อ ๙ พื้นที่จอดรถคนพิการต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) อยู่ใกล้บริเวณประตูรถ โดยมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตร ยาวไม่น้อยกว่า ๑.๓๐ เมตร และมีพื้นผิวแบบกันการลื่นไถล

- (๒) ติดตั้งอุปกรณ์ยึดตรึงรถคนพิการที่สามารถปลดออกได้ง่ายในกรณีฉุกเฉิน
- (๓) ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถในบริเวณที่ใกล้เคียงกับที่นั่งสำหรับคนพิการที่ใช้รถคนพิการ โดยต้องอยู่สูงจากพื้นห้องโดยสารไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกินกว่า ๑.๒๐ เมตร และเมื่อกดกริ่งสัญญาณต้องมีเสียงหรือสัญญาณไฟกระพริบแสดงบริเวณที่นั่งผู้ขับรถ
- (๔) ติดสัญลักษณ์รูปภาพแสดงคนพิการตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยมีข้อความ “พื้นที่กำหนดให้ใช้เฉพาะผู้ใช้รถคนพิการ”
- ข้อ ๑๐ กรณีพื้นที่จอดรถคนพิการมีการติดตั้งที่นั่งผู้โดยสาร ที่นั่งผู้โดยสารดังกล่าว ต้องมีลักษณะและคุณสมบัติ ดังนี้
- (๑) ที่นั่งแบบปรับพับเก็บได้ เมื่อพับเก็บแล้วต้องไม่ยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่จอดรถคนพิการ
- (๒) ที่นั่งแบบถอดได้ ต้องถอดรื้อได้ง่ายโดยผู้ประจำรถ
- บริเวณที่นั่งผู้โดยสารในพื้นที่จอดรถคนพิการต้องมีข้อความ “กรุณาสละพื้นที่ว่างสำหรับคนพิการที่ใช้รถคนพิการ”
- ข้อ ๑๑ รถที่มีเครื่องอุปกรณ์ที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการต้องติดสัญลักษณ์รูปภาพแสดงคนพิการตามที่กำหนดไว้ท้ายประกาศที่กระทรวงคมนาคม กระจกกันลมหน้า กระจกกันลมหลัง และประตูทางขึ้นลง ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน
- ข้อ ๑๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สมชัย ศิริวัฒนโชค

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

สัญลักษณ์รูปภาพแสดงคนพิการ
ท้ายประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง กำหนดลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติของเครื่องหมาย
สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ
พ.ศ. ๒๕๕๕

